

LIKESTILLINGS- OG DISKRIMINERINGSNEMNDA

Postboks 8049 Dep

0031 Oslo

tlf. 95 19 68 00/01

mail: post@diskrimineringsnemnda.no

hjemmeside: www.diskrimineringsnemnda.no

Sak nr. 03/2010

Sakens parter:

A. A

B. Ligestillings- og diskrimineringsombudet

Vedtak av 27. mai 2010

Ligestillings- og diskrimineringsnemndas sammensetning:

Gudrun Hølgersen, nestleder

Britt Elin Strand

Sissel Markhus

Johan Kristian Øydegard

Saken gjelder

Likestillings- og diskrimineringsombudets henleggelse av 17. desember 2009. Krav om at Ombudet vurderer om klager A ble diskriminert på grunn av religion og livssyn i henhold til diskrimineringsloven § 4. Universitetet i X nektet å gi ham vitnemål etter bestått eksamen fordi han ikke vil avgi kandidatløfte. Saken er begrenset til henleggelsesspørsmålet.

Sakens bakgrunn

A har bestått avsluttende eksamen ved Universitetet i X, Det juridiske fakultet, og motsatte seg å avlegge kandidatløftet. Han har av den grunn ikke fått utdelt vitnemål. Kandidatløftet lyder som følger:

”Aldrig vidende at ville vige fra Ret og Retfærdighed, mindre raade nogen til ufor nødne Processer eller i andre Maader med sine Raad befordre nogen uretvis Sag eller intention.”

A søkte fakultetet om fritak fra å avlegge kandidatløftet 9. januar 2007. Søknaden ble avslått. A påklaget avslaget til universitetets klagenemnd. Nemnda fattet vedtak den 26. april 2007 om at klagen ikke ble tatt til følge.

Ombudet henla saken den 17. desember 2009. Bakgrunnen for henleggelsen var at klager ikke hadde bidratt tilstrekkelig til å opplyse saken, slik at det ikke forelå opplysninger som er nødvendig for å kunne fatte et vedtak i henhold til diskrimineringslovgivningen. Mangel på opplysninger om hva klageren konkret begrunnet sitt syn i, medførte også at hensynet til kontradiksjon ikke var tilstrekkelig ivarettat slik at innklagede ikke kunne få gjøre seg nytte av sin rett som part i saken til å imøtegå klagen.

A klaget på Ombudets avgjørelse ved brev av 3. januar 2010.

Ombudet vurderte saken på nytt, men endret ikke sin konklusjon om å henlegge saken.

Ombudet oversendte saken til behandling i Likestillings- og diskrimineringsnemnda ved brev av 21. januar 2010.

Saken ble behandlet i Nemndas møte 27. mai 2010 i Oslo. I behandlingen av saken deltok Nemndas medlemmer Gudrun Holgersen (nestleder), Britt Elin Strand, Johan Kristian Øydegard og Sissel Markhus.

Fra Likestillings- og diskrimineringsombudet møtte Anne Kirsti Lunde. Nemndas sekretariat var representert ved Synnøve Leikvoll.

A har gjort gjeldende:

Ombudets oppfatning om at dommen i saken Alexandridis vs. Hellas fra Den Europeiske Menneskerettighetsdomstol kun beskytter mot å avsløre at en ikke tilhører en bestemt tro, er ikke riktig. Dommen gjør ingen distinksjon mellom å avsløre ens religion og å avsløre hva en ikke tror på.

A viser til at det fremkommer uttrykkelig av dommen at en også er beskyttet mot å avsløre deler av ens religion, og at en med et informasjonskrav fort vil komme over i en situasjon beskyttet av menneskerettighetene.

Hensynet til kontradiksjon er ivaretatt ved at motparten er presentert for og har hatt anledning til å imøtegå den annen parts argumenter. Kontradiksjon gir ikke rett til opplysninger utover det som er presentert for det dømmende organ.

Han uttaler også: ”I alle tilfelle ville opplysninger om ens tro være verdiløse da disse ikke kan overprøves, en kan med andre ord hevde at en tror på hva som helst uten at noen kan føre motbevis og en kan heller ikke føre motbevis for innholdet i trossetninger.”

A anfører at han allerede har bekreftet at motstand mot edsavleggelse er en sentral del av hans livsanskuelse. Han mener at det forhold at han i tre år har hatt yrkesforbud som følge av det, viser dette.

Nemndas vurderinger

Saken gjelder klage over en avgjørelse om henleggelse fra Likestillings- og diskrimineringsombudet. Dersom henleggelsen blir satt til side, vil dette innebære et krav om at Ombudet skal realitetsbehandle saken.

Hovedregelen er at saker skal ferdigbehandles hos Ombudet, også når saksbehandlingen er ressurskrevende og saken innebærer vanskelige vurderinger. Dette gjelder særlig når saken kan ha velferdsmessig betydning for den personen som har brakt saken inn for Ombudet.

Det er klager som i utgangspunktet har bevisbyrden i en sak etter diskrimineringsloven. Det er først når det foreligger omstendigheter som gir grunn til å tro at diskriminering har funnet sted, at bevisbyrden går over på innklagede. Dokumentasjon som snur bevisbyrden trenger imidlertid ikke være lagt fram av klager. Det vises i den forbindelse til Ombudets selvstendige ansvar for å opplyse saken etter forvaltningsloven § 17.

Ombudet kan unntaksvis henlegge en sak etter diskrimineringsombudsloven § 3 femte ledd tredje punktum:

Ombudet kan i særlige tilfeller henlegge en sak dersom ombudet ikke finner grunn til videre behandling.

Ombudet kan veie hensynet til effektiv ressursbruk mot hvor sannsynlig det er at brudd blir påvist. Nemnda har i tidligere saker vært tilbakeholdne med å overprøve Ombudets vedtak om henleggelse. Nemnda har akseptert at Ombudet må ha en viss frihet til å vurdere hvilke saker som skal prioriteres og hvilke saker som vanskelig kan opplyses tilstrekkelig.

Ombudet har vurdert det slik at A ikke i tilstrekkelig grad har bidratt til sakens opplysning. Vurderingen er basert på at det ikke foreligger tilstrekkelige opplysninger til å kunne vurdere om det har skjedd diskriminering på grunnlag av religion eller livssyn etter diskrimineringsloven.

Nemnda kan ikke se noe grunnlag for å tilsidesette Ombudets vurdering. Nemnda viser til at det å avlegge kandidatløftet er en del av de sentrale profesjonelle etiske retningslinjer, og anser ikke kandidatløftet for å være edsavleggelse i religiøs forstand. Nemnda vil tilføye at det må være et minimumskrav i kravet til å bidra med sakens opplysning at man skal angi det grunnlaget man anfører er i strid med diskrimineringslovgivningen, herunder hva som mer konkret er i strid med diskrimineringslovgivningen.

Nemnda slutter seg til Ombudets vurdering av at det ikke er hensiktsmessig med ytterligere behandling av den aktuelle saken.

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er enstemmig.

Vedtaket er et endelig forvaltningsvedtak som ikke kan overprøves gjennom forvaltningsklage. Etter lov om Ligestillings- og diskrimineringsombudet og Ligestillings- og diskrimineringsnemnda (diskrimineringsombudsloven) § 12 om overprøving av Nemndas vedtak, kan vedtaket bringes inn for domstolene til full prøving av saken. Søksmål til overprøving av Nemndas vedtak må reises innen tre måneder etter at underretning om vedtaket er mottatt. Søksmål om gyldigheten av Nemndas vedtak rettes mot staten ved Nemnda.

SAK 03/2010

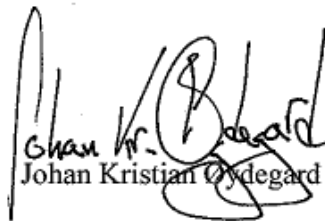
Likestillings- og diskrimineringsnemnda har fattet slikt vedtak:

Klagen på Likestillings- og diskrimineringsombudets vedtak om henleggelse tas ikke til følge.

Oslo den 27. mai 2010

Britt Elin Strand

Gudrun Holgersen
nestleder

Johan Kristian Øydegård

Sissel Markhus